

EVROPA ZNANJA

Razvoj Evrope u 21. vijeku obilježice i potraga za sopstvenim identitetom. Identitet se gradi na osnovu zajednički proživljenog iskustva grupe ljudi na određenoj teritoriji, vrijednosti koje su pripadnici određene zajednice utkali u njene temelje, zajedničkih strahova i nada, te vizije budućeg suživota.

Evropsko obrazovanje predstavljaće element evropskog identiteta. Ono podrazumijeva stalnu pripremu mladih ljudi za svakodnevne kontakte sa multikulturalnom i multilingvalnom realnošću Evrope i njihovo prihvatanje odgovornosti za njen razvoj. U ovu svrhu Evropska unija pripemila je različite obrazovne programe za đake, studente i nastavnike. Njihov cilj je upoznavanje mladih ljudi sa različitostima koje krasi evropski kontinent i saznanje da evropska diversifikovanost nosi sobom bogatstvo i mogućnosti, a ne sukobe i nerazumijevanja.

Školski sistemi zemalja članica EU nijesu identični što znači da države članice odlučuju o strategiji razvoja školstva. Evropska unija svojim programima pokušava da doprinese razvoju kvalitetnog obrazovanja u svim državama podsticanjem saradnje između njih i dopunjavanjem obrazovnih sadržaja koji već postoje unutar nacionalnih država. Programi EU u oblasti obrazovanja razvijali su se paralelno sa ekonomskom i političkom integracijom evropskog kontinenta i do sada je formirano nekoliko takvih programa.

YOUTH program

'Youth' je program Direktorata Evropske komisije za obrazovanje i kulturu. Program je namijenjen mladim ljudima između 15 i 25 godina koji mogu biti državljani neke od zemalja Evropske unije i državljani zemalja koje učestvuju u programu, a nisu članice EU. Cilj programa je povećanje razmjene mladih u zemljama EU, zemljama koje su dobile status kandidata za članstvo u EU i trećim zemljama.

Ovaj program nije namijenjen razmjeni unutar aktivnosti osnovnog, srednjeg ili visokog obrazovanja bilo koje države, već aktivistima nevladinih organizacija, omladinskim udruženjima, inicijativama mladih i slično. Njime se pokušava uticati na intenzitet međukulturnog učenja, omogućavanje inicijative mladih i razmjenu.

Efekat realizovanih aktivnosti trebalo bi da bude jačanje ideja tolerancije i solidarnosti među mladim ljudima prema različitostima sa kojima se susreću u evropskom okruženju.

Program SOCRATES

Program opšteg obrazovanja nastao je 1995. godine i njime bi trebalo da se omogući saradnja i razmjena između obrazovnih institucija, a naročito evropskih univerziteta. Njime se podstiču aktivnosti unutar predškolskog i obrazovanja osnovnim i srednjim školama kao što je usavršavanje nastavnika ili ujednačavanje školskih programa, te visokoškolskog obrazovanja poput razmjene studenata i priznavanja studija u inostranstvu.

Ciljevi programa su dalja izgradnja evropske dimenzije opšteg obrazovanja, unapređenje saradnje i mobilnosti, te poboljšavanje poznavanja stranih jezika. Sadržina ovog programa dostupna je državljanima zemalja članica Evropske unije, zemalja Evropskog ekonomskog prostora i zemalja koje su dobile status kandidata za članstvo u EU.

Program Socrates objedinjava tri obrazovna programa: a) Erasmus; b) Lingua; i c) Comenius.

Program ERASMUS

Program sadrži aktivnosti unutar pokušaja unapređenja mobilnosti u okviru univerzitetskog obrazovanja u EU. On pomaže razmjenu studenata i univerzitetskih nastavnika, te saradnju evropskih visokoškolskih ustanova. Erasmus omogućava svakom studentu države koja učestvuje u realizaciji programa da provede jedan semestar na univerzitetu u državi članici EU a rezultati postignuti tokom semestra bili bi priznati studentu kao dio redovnog studiranja u zemlji.

Program LINGUA

Lingua je program jezičke nastave i sticanja znanja jezika. Njime se korisnicima omogućava da boraveći u stranim zemljama usavršavaju poznavanje jezika koji ne predstavljaju njihov maternji jezik.

Program COMENIUS

Program predstavlja dio aktivnosti unutar razvoja mreže saradnje školskog obrazovanja. Obuhvata inicijative za pripremu zajedničkih školskih projekata, sastavljanje udžbenika i usavršavanje nastavnika. Njime se pokušava omogućiti uporedni pregled školskih aktivnosti u zemljama koje učestvuju u realizaciji programa

Program LEONARDO DA VINCI

Leonardo program odnosi se na objedinjavanje, dopunu i realizaciju projekata u oblasti stručnog obrazovanja. Njime je obuhvaćena saradnja između visokoškolskih institucija i privrede u oblasti obrazovanja i stručnog usavršavanja, saradnja u pogledu unapređenja usvajanja stranih jezika, saradnja u okviru primarnog stručnog usavršavanja i inoviranja nastavnih metoda.

Leonardo podržava transnacionalne projekte profesionalnog obrazovanja, razvoj i transfer inovacija i kvaliteta, te sticanje kulturoloških znanja u oblasti stručnog osposobljavanja.

Program TEMPUS

Tempus je evropski program za unapređenje univerzitetske saradnje. Nastao je kao reakcija na otvaranje država Srednje i Istočne Evrope. Analogno postojećim obrazovnim

programima, Evropska unija nastoji da putem Tempus programa pomogne zadovoljenje specifičnih potreba srednjoevropskih i istočnoevropskih država. Program omogućava dotiranje aktivnosti organizacija iz država članica EU i partnera iz Srednje i Istočne Evrope.

Opisani programi predstavljaju dio napora Evropske unije da omogući preduslove evropskom građanstvu da bude učeno. Cjelokupna strategija evropskog obrazovanja trebalo bi da obezbijedi pripremu mladih ljudi za život u multikulturalnoj Evropi. Otud najveći broj programa EU u oblasti obrazovanja sažima u sebi uput na razvoj evropske dimenzije u nastavi, te promociju nastave stranih jezika uz uvažavanje kulturnih različitosti.

Strategija evropskog obrazovanja kao cilj uključuje i pripremu mladih ljudi za život u demokratskom društvu što upućuje na ostvarenje demokratskih ideala sa kojima bi građanstvo trebalo da se saživi. Među demokratskim idealima koji su već postali dio evropskog identiteta nalaze se poštovanje ljudskih prava, ostvarenje slobode, jednakosti, solidarnosti, tolerancije, odgovornosti.

Da bi navedeni ideali imali mogućnost pune primjene, mladi bi već u obrazovnom procesu trebalo da dobiju podršku u pokušaju da saznaju šta Evropa znači. Zato obrazovni sistemi u Evropi prepoznaju važnost mobilnosti mladih ljudi i potrebu za priznavanjem diploma stečenih na univerzitetima u drugim zemljama. Evropsku omladinu mobilnost bogati omogućavanjem korišćenja programa razmjene i dužeg boravka u sredinama koje pripadaju evropskom prostoru.

Kreiranjem evropskog obrazovnog prostora, isprepletenog različitim tradicijama obrazovnih sadržaja i metoda, Evropa želi da upotpuni proces ekonomskog i političkog integrisanja kontinenta. Taj cilj slijedi želju da svaki Evropljanin, upitan za svoj identitet, ima mogućnost da se barem u jednom dijelu svoje ličnosti pozove na pripadnost Evropi.

Osjećaj pripadnosti ideji ili projektu ukazuje na prihvatanje osnovnih elemenata projekta ili bazičnih niti ideje. U slučaju evropskog identiteta, to bi značilo prihvatanje stava da jedinstvo može da počiva na različitosti i pristajanje na život koji bi u šarenilu identiteta ostavio prostor za samo moj ili samo naš.